

Titel: Sundhedsvæsnet - hvordan lever vi med det?

Oplægsholder: Peter Danholt, lektor, Aarhus Universitet

Resumé:

Indenfor forskningsfeltet videnskabs- og teknologistudier viser empiriske studier, hvordan videnskab, teknologi og mennesker gensidigt påvirker og former hinanden. Denne forskning bidrager med en anden forståelse af teknologi, mennesker, organisationer og samfund end vi er vant til. Den udfordrer den udbredte forståelse af mennesket som i kontrol over naturen, teknologi og organisationer. I stedet er det mere retvisende at forstå mennesker, som spundet ind i konstant *åben samskabelse* med vores omgivelser. Men det betyder også, at der opstår utilsigtede konsekvenser, som vi ikke har forudset og behersker. Klimakrisen er et oplagt eksempel: en utilsigtet tilstand vi ikke behersker, men som skyldes menneskelig aktivitet.

På den baggrund, vil jeg lidt provokerende foreslå, at vi kan forstå sundhedsvæsnet som sammenligneligt med klimakrisen. Vi har skabt et *væsen*, der både generer løsninger og problemer: udgifterne stiger kun på trods af konstante nedskæringer; (visse) behandlingsformer og teknologier bliver stadigt mere sofistikerede og dyrere - andre nedprioriteres og forsvinder; evidens- og standardiseringsregimer afføder behovet for stadigt mere arbejde og teknologiunderstøttelse; brug af behandlingsformer ender med at skabe stærkere versioner af det, som skal bekæmpes, som multiresistente bakterier er et eksempel på.

Kroniske lidelse er ligeledes et godt eksempel på, hvordan løsninger og problemer er forbundet: vi lever længere og "bedre", og som konsekvens følger de kroniske lidelser. Så spørgsmålene, der rejser sig, er: hvordan et sundhedsvæsen, som formår at forholde sig til, at løsninger og problemer er forbundet skal indrettes? Og at et stadigt mere sofistikeret, teknologitungt og dyrt sundhedsvæsen ikke nødvendigvis er svaret, men en del af problemet. Jeg vil forsøge at give nogle bud på, hvilke implikationer en sådan forståelse af sundhedsvæsnet medfører i praksis og også, hvordan en sådan forståelse i sig selv kan bidrage til at vi *modererer* vores forventninger, og derfor som sådan kan være en del af løsningen.

Præsentation af oplægsholder:

Peter Danholt er lektor ved Afd. for Digital Design og Informationsstudier, Aarhus Universitet. Hans hovedforskningsområde er videnskabs- og teknologistudier (STS) med særligt fokus på IT og digitalisering. Han er næstformand i den danske forening for STS (DASTS) og chefredaktør for STS-tidsskriftet *STS Encounters*. Han er del af forskningscentret *SHAPE – Shaping Digital Citizenship* på Aarhus Universitet. Han har udgivet forskning om it og egenomsorgspraksis; digitalisering og ledelse af organisationer; data i sundhedsvæsenet og socialt arbejde og design. Han har blandt andet udgivet bogen *Videnskab, teknologi og samfund: En introduktion til STS*. Hans Reitzels Forlag.